

Ю. О. Митропольський (Ін-т математики НАН України, Київ),
Б. І. Сокіл (Ун-т "Львів. політехніка")

ПРО ЗАСТОСУВАННЯ АТЕБ-ФУНКЦІЙ ДЛЯ ПОБУДОВИ АСИМПТОТИЧНОГО РОЗВ'ЯЗКУ ЗБУРЕНОГО НЕЛІНІЙНОГО РІВНЯННЯ КЛЕЙНА – ГОРДОНА

For the Klein–Gordon perturbed nonlinear equation, by using the Atab-functions, we construct an asymptotic approximation of a solution. We consider the autonomous and nonautonomous cases.

Для збуреного нелінійного рівняння Клейна – Гордона на основі використання Атеб-функцій будується асимптотичне наближення розв'язку. Розглядаються автономний і неавтономний випадки.

В роботах [1 – 3] викладено методику застосування періодичних Атеб-функцій [4] для побудови асимптотичних розв'язків деяких класів звичайних диференціальних рівнянь та рівнянь з частинними похідними, які описують сильно нелінійні коливання систем. У даній статті розвивається методика застосування вказаних функцій та асимптотичних методів нелінійної механіки для дослідження хвильових процесів у системах, які описуються збуреними рівняннями типу Клейна – Гордона [5, 6]

$$u_{tt} - \alpha^2 u_{xx} + \beta u^{v+1} = \varepsilon f(u, u_x, u_t, \mu t), \quad (1)$$

де α, β, μ, v — сталі, причому $v + 1 = (2m + 1)(2n + 1)^{-1}$, $m, n = 0, 1, 2, \dots$, $f(u, u_x, u_t, \mu t)$ — аналітична 2π -періодична по μt функція, ε — малий параметр. (Для випадку $v = 0$ асимптотичний розв'язок рівняння (1) отримано в [5].) Покажемо, що незбурене рівняння (1) має хвильові розв'язки. Нехай $u_0(a, \psi)$, $\psi = kx - \omega(a)t$, a, k — сталі, $\omega(a)$ — деяка функція (вигляд якої буде встановлено нижче) є розв'язком рівняння (1) при $\varepsilon = 0$. Тоді для $u_0(a, \psi)$ із (1) отримуємо диференціальне рівняння

$$\frac{\partial^2 u_0}{\partial \psi^2} (\omega^2(a) - \alpha^2 k^2) + \beta u_0^{v+1} = 0, \quad (2)$$

яке будемо розглядати при умовах

$$u_0(a, \psi) \Big|_{\psi=0} = 0, \quad \frac{\partial u_0}{\partial \psi} \Big|_{\psi=0} = 0. \quad (3)$$

Проінтегрувавши (2), знаходимо

$$\psi = \left[\frac{(v+2)(\omega^2 - \alpha^2 k^2)}{2\beta} \right]^{1/2} \int_a^{u_0} (a^{v+2} - \bar{u}_0^{v+2})^{-1/2} d\bar{u}_0. \quad (4)$$

Співвідношення (4) у випадку $\beta > 0$ виражає розв'язок рівняння (2) за допомогою періодичних Атеб-функцій, а у випадку $\beta < 0$ — за допомогою гіперболічних Атеб-функцій у вигляді

$$u_0(a, \psi) = a \begin{cases} \text{ca}(v+1, 1, kx - \omega(a)t); & (5a) \end{cases}$$

$$\begin{cases} \text{cha}(v+1, 1, kx - \omega(a)t), & (5b) \end{cases}$$

причому розв'язок у вигляді (5a) періодичний по ψ з періодом

$$2\pi_1 = 2\sqrt{\pi} \Gamma((v+2)^{-1}) \Gamma^{-1} \left(\frac{1}{2} + (v+2)^{-1} \right),$$

а у вигляді (5b) є періодичним по ψ з періодом

$$2\Pi_2 = \sqrt{\pi} \Gamma(v(2(v+2))^{-1}) \Gamma^{-1}((v+1)(v+2)^{-1})$$

тільки при $v > 0$. Підставляючи (5а) чи (5б) у (2), отримуємо дисперсійне співвідношення для визначення $\omega(a)$:

$$\omega^2(a) - \alpha^2 k^2 + (-1)^i \frac{v+2}{2} \beta a^v = 0, \quad (6)$$

де $i = 1$ у випадку (5а) і $i = 2$ у випадку (5б).

Для того щоб отримати 2π -періодичні по ψ розв'язки рівняння (2), необхідно у вирази (5а) і (5б) ввести нормуючий множник $l = \Pi_i \pi^{-1}$, тобто записати їх у вигляді

$$u_0(a, \pi^{-1} \Pi \psi) = a \begin{cases} \text{ca}(v+1, 1, \pi^{-1} \Pi_1(kx - \omega(a)t); & (7a) \\ \text{cha}(v+1, 1, \pi^{-1} \Pi_2(kx - \omega(a)t). & (7b) \end{cases}$$

При цьому дисперсійне співвідношення визначається залежністю

$$\omega^2(a) - \alpha^2 k^2 + (-1)^i \frac{v+2}{2} \beta (\pi \Pi_i^{-1})^2 a^v = 0. \quad (8)$$

Далі будемо розглядати рівняння (1) при $\beta > 0$ для автономного ($\mu = 0$) і неавтономного випадків.

Автономний випадок. Асимптотичне наближення розв'язку рівняння (1) для автономного випадку будемо шукати у вигляді

$$u(x, t) = u_0(a, \psi) + \varepsilon U_1(a, u_0) + \varepsilon^2 U_2(a, u_0) + \dots, \quad (9)$$

де $u_0(a, \psi)$ визначається формулою (5а), $U_1(a, u_0)$, $U_2(a, u_0)$, ... — періодичні по ψ функції, які задовольняють умови

$$\oint U_i(a, u_0) \begin{cases} \text{ca}(v+1, 1, \psi); \\ \text{sa}(1, v+1, \psi); \end{cases} d\psi = 0, \quad i = 1, 2, \dots \quad (10)$$

($\oint$ — інтеграл по повній осциляції змінної ψ , тобто за період). На відміну від незбуреного у збуреному випадку параметри a і ψ будуть функціями x і t та згідно з асимптотичним методом визначаються залежностями

$$\frac{\partial a}{\partial t} = \varepsilon A_1(a) + \varepsilon^2 A_2(a) + \dots,$$

$$\frac{\partial a}{\partial x} = \varepsilon B_1(a) + \varepsilon^2 B_2(a) + \dots,$$

(11)

$$\frac{\partial \psi}{\partial t} = -\omega(a) + \varepsilon C_1(a) + \varepsilon^2 C_2(a) + \dots,$$

$$\frac{\partial \psi}{\partial x} = k + \varepsilon D_1(a) + \varepsilon^2 D_2(a) + \dots$$

Підставляючи (9) в (1) з урахуванням (11) та порівнюючи коефіцієнти при ε , одержуємо диференціальне рівняння для знаходження невідомої функції $U_1(a, u_0)$:

$$\frac{2\beta}{v+2} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \frac{\partial^2 U_1}{\partial u_0^2} - \beta u_0^{v+1} \frac{\partial U_1}{\partial u_0} + \beta(v+1) u_0^v U_1 =$$

$$= f\left(u_0, k \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, -\omega \frac{\partial u_0}{\partial \psi}\right) + \frac{1}{a} \lambda_0(a, u_0) \left\{ A_1(a) \left(2\omega + \frac{d\omega}{da}\right) - \alpha^2 k B_1(a) \right\} - \frac{\beta u_0^{v+1}}{\omega^2 - \alpha^2 k^2} \left\{ 2\omega C_1(a) - \alpha^2 k D_1(a) \right\}, \quad (12)$$

де

$$\lambda_0(a, u_0) = \left[\frac{2\beta}{(v+2)(\omega^2 - \alpha^2 k^2)} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \right]^{1/2}.$$

Легко довести таке твердження.

Твердження 1. Якщо $U_1(a, u_0)$ — неперервна двічі диференційовна по u_0 функція, яка є розв'язком однорідного рівняння, що відповідає (12) і задовольняє умови (10), то виконується співвідношення

$$\oint L(U_1(u_0)) \rho_j(a, u_0) du_0 = 0, \quad (13)$$

де

$$L(U_1) = \frac{2\beta}{v+2} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \frac{\partial^2 U_1}{\partial u_0^2} - \beta u_0^{v+1} \frac{\partial U_1}{\partial u_0} + \beta(v+1) u_0^v U_1, \quad (14)$$

$$\rho_1 = 1, \quad \rho_2(a, u_0) = u_0 \lambda_0^{-1}(a, u_0).$$

Справедливість цього твердження легко перевіряється інтегруванням частинами з урахуванням властивостей Атеб-функцій.

Із диференціального рівняння (12), використовуючи співвідношення (13), отримуємо

$$A_1(a) \left(2\omega + \frac{d\omega}{da}\right) - \alpha^2 k B_1(a) = \frac{v+4}{4a\Pi_1} \oint f\left(u_0, k \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, -\omega(a) \frac{\partial u_0}{\partial \psi}\right) du_0, \quad (15)$$

$$2C_1(a)\omega - \alpha^2 k D_1(a) = \frac{(v+2)(v+4)}{8a^2\Pi_1} \oint f\left(u_0, k \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, -\omega(a) \frac{\partial u_0}{\partial \psi}\right) u_0 \lambda_0^{-1}(a, u_0) du_0.$$

Тепер перейдемо до знаходження функції $U_1(a, u_0)$, тобто до розв'язку рівняння (12). Незаважко переконатись, що лінійно незалежними розв'язками однорідного рівняння

$$L(U_1) = 0 \quad (16)$$

є функції

$$\bar{U}_1(a, u_0) = \left[\frac{2\beta}{v+2} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \right]^{1/2}, \quad (17)$$

$$\tilde{U}_1(a, u_0) = \bar{U}_1(a, u_0) \int \left[\frac{2\beta}{v+2} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \right]^{-3/2} du_0,$$

а загальний розв'язок лінійного неоднорідного рівняння (12) можна записати у вигляді

$$U_1(a, u_0) = \int f^*(a, \bar{u}_0) \{ \bar{U}_1(a, \bar{u}_0) \tilde{U}_1(a, u_0) - \bar{U}_1(a, u_0) \tilde{U}_1(a, \bar{u}_0) \} d\bar{u}_0, \quad (18)$$

де $f^*(a, u_0)$ — права частина диференціального рівняння (12). Аналогічно розв'язується задача для паступного наближення.

Неавтономний випадок. Розглянемо для диференціального рівняння (1) тільки випадок головного резонансу, тобто будемо вважати, що $\omega(a) = \mu$, який буде мати місце при зміні параметра a в малому околі a^* , яке задовольняє співвідношення (8). При виконанні останнього розв'язок рівняння (1) шукатимемо у вигляді

$$u(x, t) = u_0(a, \Pi_1 \pi^{-1} \psi) + \varepsilon U_1(a, u_0, \gamma) + \varepsilon^2 U_2(a, u_0, \gamma) + \dots, \quad (19)$$

де $u_0(a, \Pi_1 \pi^{-1} \psi)$ визначається формулою (7а), $\dot{\gamma} = kx - \mu t$, $U_1(a, u_0, \gamma)$, $U_2(a, u_0, \gamma)$, ... — 2π -періодичні по γ функції, які задовольняють умови, аналогічні умовам (10), а параметри a і ψ , як функції x і t , пов'язані диференціальними рівняннями

$$\begin{aligned} \frac{\partial a}{\partial t} &= \varepsilon A_1(a, \varphi) + \varepsilon^2 A_2(a, \varphi) + \dots, \\ \frac{\partial a}{\partial x} &= \varepsilon B_1(a, \varphi) + \varepsilon^2 B_2(a, \varphi) + \dots, \end{aligned} \quad (20)$$

$$\frac{\partial \varphi}{\partial t} = \mu - \omega(a) + \varepsilon C_1(a, \varphi) + \varepsilon^2 C_2(a, \varphi) + \dots,$$

$$\frac{\partial \varphi}{\partial x} = k + \varepsilon D_1(a, \varphi) + \varepsilon^2 D_2(a, \varphi) + \dots$$

Тут $\varphi = \psi + \mu t$, а $A_1(a, \varphi)$, $B_1(a, \varphi)$, $C_1(a, \varphi)$, $D_1(a, \varphi)$, ... — деякі невідомі функції.

Підставляючи (19) у диференціальне рівняння (1), з урахуванням (7а), (8), (20), після порівняння коефіцієнтів при ε для першого наближення маємо

$$\begin{aligned} & \frac{2\beta}{v+2} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \frac{\partial^2 U_1}{\partial u_0^2} + 2\delta_1 \left[\frac{2\beta}{v+2} (a^{v+2} - u_0^{v+2}) \right]^{1/2} \frac{\partial^2 U_1}{\partial u_0 \partial \gamma} + \delta_2^2 \frac{\partial^2 U_1}{\partial \gamma^2} + \\ & + \beta u_0^{v+1} \frac{\partial U_1}{\partial u_0} + \beta(v+1) u_0^v U_1 = \\ & = f\left(u_0, k \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, -\omega \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, \mu t\right) + \frac{1}{a} \lambda_0(a, u_0) \left\{ A_1(a, \varphi) \left(2\omega + a \frac{d\omega}{da} \right) - \alpha^2 k B_1(a, \varphi) \right\} - \\ & - \frac{\beta u_0^{v+1}}{\omega^2 - \alpha^2 k^2} \left\{ 2\omega C_1(a, \varphi) - \alpha^2 k D_1(a, \varphi) \right\} + (\omega(a) - \mu) \left\{ \frac{u_0}{a} \frac{\partial A_1}{\partial \varphi} - \lambda_0(a, u_0) \frac{\partial C_1}{\partial \varphi} \right\} - \\ & - \alpha^2 k \left\{ \frac{u_0}{a} \frac{\partial B_1}{\partial \varphi} + \lambda_0(a, u_0) \frac{\partial B_1}{\partial \varphi} \right\}, \end{aligned} \quad (21)$$

де

$$\delta_1 = (\omega(a)\mu - \alpha^2 k^2)(\omega^2 - \alpha^2 k^2)^{-1/2}, \quad \delta_2^2 = \omega^2(a) - \alpha^2 k^2.$$

Розв'язок рівняння (21) і невідомі функції $A_1(a, \varphi)$, $B_1(a, \varphi)$, $C_1(a, \varphi)$, $D_1(a, \varphi)$ шукатимемо у вигляді розкладів

$$U_1(a, u_0, \gamma) = \sum_m U_{1m}(a, u_0) \exp(im\gamma), \quad (22)$$

$$A_1(a, \varphi) = \sum_m A_{1m}(a) \exp(-im\varphi), \quad B_1(a, \varphi) = \sum_m B_{1m}(a) \exp(-im\varphi), \quad (23)$$

$$C_1(a, \varphi) = \sum_m C_{1m}(a) \exp(-im\varphi), \quad D_1(a, \varphi) = \sum_m D_{1m}(a) \exp(-im\varphi).$$

Диференціальне рівняння (21) розглядається при зміні параметра a в малому околі a^* , тому з точністю до величин порядку ε $\delta_1 = \delta_2$, а

$$\omega(a) - \mu = \beta \frac{\nu+2}{4} \nu \left(\frac{\pi}{\Pi_1} \right)^2 (a^*)^{\nu-1} \left[\alpha^2 k^2 + \left(\frac{\pi}{\Pi_1} \right)^2 \beta \frac{\nu+2}{2} (a^*)^\nu \right]^{-1/2} (a - a^*).$$

Отже, враховуючи наведене вище і розклади (22) і (23), порівнюючи при цьому коефіцієнти при однакових гармоніках μ_l , із (21) одержуємо систему рівнянь у вигляді

$$\begin{aligned} & \frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \frac{\partial^2 U_{1m}}{\partial u_0^2} + \left\{ \beta u_0^{\nu+1} - 2im\delta_2 \left[\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \right]^{1/2} \right\} \frac{\partial U_{1m}}{\partial u_0} + \\ & + [\beta(\nu+1)u_0^\nu - \delta_2^2 m^2] U_{1m} = f_{1m}(a, u_0) + \\ & + \{ \lambda_{1m}(a) A_{1m}(a) + \lambda_{2m}(a, u_0) B_{1m}(a) + \lambda_{3m}(a, u_0) C_{1m}(a) + \lambda_{4m}(a, u_0) D_{1m}(a) \} \times \\ & \times \exp \left[im \frac{\nu+2}{2} \frac{\pi}{\Pi_1} a^{\nu/2} \int_0^u (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \right]^{-1/2} du_0, \end{aligned} \quad (24)$$

де

$$\begin{aligned} \lambda_{1m}(a, u_0) &= \frac{1}{a} \left\{ \lambda_0(a, u_0) (2\omega + a \frac{d\omega}{da}) \right\} + \\ &+ im\beta \nu \frac{\nu+2}{4} \left(\frac{\Pi_1}{\pi} \right)^{-2} u_0 \left[\alpha^2 k^2 + \frac{\nu+2}{2} \left(\frac{\pi}{\Pi_1} \right)^2 \beta (a^*)^\nu \right]^{-1/2} (a - a^*) (a^*)^{\nu-1}, \\ \lambda_{2m}(a, u_0) &= -\frac{\alpha^2 k^2}{a} [\lambda_0(a, u_0) - im u_0], \\ \lambda_{3m}(a, u_0) &= \frac{2\beta \omega u_0^{\nu+1}}{\omega^2 - \alpha^2 k^2} - \\ &- im\beta \nu \frac{\nu+2}{4} \left(\frac{\Pi_1}{\pi} \right)^{-2} \left[\alpha^2 k^2 + \frac{\nu+2}{2} \left(\frac{\pi}{\Pi_1} \right)^2 \beta (a^*)^\nu \right]^{-1/2} (a - a^*) (a^*)^{\nu-1}, \\ \lambda_{4m}(a, u_0) &= \alpha^2 k u_0^{\nu+1} (\omega^2 - \alpha^2 k^2)^{-1} - im \alpha^2 k \lambda_0(a, u_0), \\ f_{1m}(a, u_0) &= \int_0^{2\pi} f \left(u_0, k \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, -\omega \frac{\partial u_0}{\partial \psi}, \theta \right) \exp(im\theta) d\theta. \end{aligned}$$

Для визначення співвідношень, які пов'язують невідомі функції $A_{1m}(a)$, $B_{1m}(a)$, $C_{1m}(a)$, $D_{1m}(a)$, скористаємось наступним твердженням.

Твердження 2. Якщо $U_{1m}(a, u_0)$ — неперервні двічі диференційовні по u_0 функції, які є розв'язками однорідних рівнянь, що відповідають системі (24) і задовольняють умови, аналогічні (10), то виконуються співвідношення

$$\oint L_2(U_{1m}) \rho_j(a, u_0) \exp \left(im \delta_2 \int_0^{u_0} \left[\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - \bar{u}_0^{\nu+2}) \right]^{-1/2} d\bar{u}_0 \right) du_0 = 0. \quad (25)$$

Тут $\rho_j(a, u_0)$ визначаються, як і для автономного випадку, а

$$\begin{aligned} L_2(U_{1m}) &= \frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \frac{\partial^2 U_{1m}}{\partial u_0^2} - \\ &- \left\{ \beta u_0^{\nu+1} + 2im\delta_2 \left[\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \right]^{1/2} \right\} \frac{\partial U_{1m}}{\partial u_0} - U_{1m} [\beta(\nu+1)u_0^\nu - m^2 \delta_2^2]. \end{aligned} \quad (26)$$

Із рівнянь (24) з урахуванням (25) одержуємо систему алгебраїчних рівнянь відносно невідомих функцій $A_{1m}(a)$, $B_{1m}(a)$, $C_{1m}(a)$, $D_{1m}(a)$:

$$\lambda_{1m}^j(a)A_{1m}(a) + \lambda_{2m}^j(a)B_{1m}(a) + \lambda_{3m}^j(a)C_{1m}(a) + \lambda_{4m}^j(a)D_{1m}(a) = f_{1m}^j(a), \quad (27)$$

де

$$\begin{aligned} \lambda_{rm}^j(a) &= \oint \lambda_{rm}(a, u_0) \rho_j(a, u_0) \times \\ &\times \exp \left[im \left(\delta_2 + \frac{\pi}{\Pi_1} \frac{\nu+2}{2} a^{\frac{\nu}{2}} \int_0^{u_0} (a^{\nu+2} - \bar{u}_0^{\nu+2})^{-1/2} d\bar{u}_0 \right) \right] du_0, \\ f_{1m}^j(a) &= \oint f_{1m}(a, u_0) \rho_j(a, u_0) \times \\ &\times \exp \left[im \delta_2 \int_0^{u_0} (a^{\nu+2} - \bar{u}_0^{\nu+2})^{-1/2} d\bar{u}_0 \right] du_0. \end{aligned} \quad (28)$$

Легко перевірити, що загальні розв'язки лінійних неоднорідних рівнянь (24) можна записати у вигляді

$$\begin{aligned} U_{1m}(a, u_0) &= \int \exp \left[im \delta_2 \int_0^{u_0} \left(\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - \bar{u}_0^{\nu+2}) \right)^{-1/2} d\bar{u}_0 \right] \times \\ &\times f^*(a, u_0) [\bar{U}_{1m}(a, \bar{u}_0) \tilde{U}_{1m}(a, u_0) - \bar{U}_{1m}(a, u_0) \tilde{U}_{1m}(a, \bar{u}_0)] du_0, \end{aligned} \quad (29)$$

де $f_{1m}^*(a, u_0)$ — права частина диференціального рівняння (24), а $\bar{U}_{1m}(a, u_0)$ і $\tilde{U}_{1m}(a, u_0)$ — лінійно незалежні розв'язки однорідних рівнянь, що відповідають (26), тобто

$$\begin{aligned} \bar{U}_{1m}(a, u_0) &= \exp \left[im \delta_2 \int_0^{u_0} \left(\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \right)^{-1/2} du_0 \right] \left[\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - u_0^{\nu+2}) \right]^{1/2}, \\ \tilde{U}_{1m}(a, u_0) &= \bar{U}_{1m}(a, u_0) \int_0^{u_0} \left[\frac{2\beta}{\nu+2} (a^{\nu+2} - \bar{u}_0^{\nu+2}) \right]^{-3/2} d\bar{u}_0. \end{aligned}$$

Наведена методика може бути використана для розв'язування деяких інших класів диференціальних рівнянь, зокрема рівнянь типу

$$u_{tt} - \alpha^2 u_{xx} + 2\gamma u_{xt} + \beta^2 u^{\nu+1} = \varepsilon f(u, u_x, u_t, \mu t).$$

1. Сеник П. М., Смерека И. П., Сокол Б. И. Асимптотический метод и периодические Атеб-функции в теории существенно нелинейных колебаний // Асимптотические и качественные методы в теории дифференц. уравнений. — Киев: Ин-т математики АН УССР, 1977. — С. 143–156.
2. Сокол Б. И. Про один спосіб побудови одночастотних розв'язків для нелінійного хвильового рівняння // Укр. мат. журн. — 1994. — **46**, № 6. — С. 782–786.
3. Сокол Б. И. Применение Атеб-функций для построения решений некоторых нелинейных дифференциальных уравнений в частных производных // Там же. — 1996. — **48**, № 2. — С. 291–292.
4. Сеник П. М. Обращения неполной Бета-функции // Там же. — 1968. — **21**, № 3. — С. 325–333.
5. Митропольский Ю. А. О построении асимптотического решения возмущенного уравнения Клейна – Гордона // Там же. — 1995. — **47**, № 9. — С. 209–216.
6. Уизем Дж. Линейные и нелинейные волны. — М.: Мир, 1977. — 568 с.

Одержано 16.12.96